

Dr. Felkai László úr részére,
közigazgatási államtitkár

Belügyminisztérium

Tárgy: „a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról” szóló törvénytervezet véleményezése

Tisztelt Államtitkár Úr!

A BM 2023. 05. 2-án társadalmi egyeztetés céljából megjelent fenti tárgyú tervezetére a Felszín Alatti Vizekért Alapítvány részéről az alábbi véleményt adjuk:

A vízhez történő hozzáférés mindenki számára létszükséglet, ezért az állam kizárólagos tulajdonában lévő, nemzeti vagyont képző felszín alatti vízkészletek szétosztásának nemcsak jogszerűnek, hanem igazságosnak is kell lennie. A mindenki számára szükséges mértékű vízellátás biztosítása esetében az államigazgatásnak hatékony igazságszolgáltatásként kellene működnie, amit nem szolgál a jelenlegi törvénymódosítás és várhatóan még inkább alkalmatlan lesz a vízhasználók közötti konfliktusok kezelésére. Pedig ezek a konfliktusok egyre inkább a felszínre törnek:

- országszerte süllyedő vízszintek, kiszáradó talajvíz kutak és a felszín alatti víztől függő kisvízfolyások, tavak, vizes élőhelyek eltűnése
- a talajvíz és a sekély rétegvíz elszennyeződött különösen a belterületeken fellelhető jelenlegi, vagy a múltban aktív szennyezőforrások környezetében, továbbá a rossz műszaki kialakítású kutak üzemeltetése miatt
- az éghajlatváltozás és az emberek tudatlansága, felelőtlensége egymást erősítő folyamatok.

Összefoglalva a lakosok és a különböző más vízhasználók egymás elöl szívják el az ingatlanhatárokon átáramló felszín alatti vizet és egymás vizét szennyezik el, mivel a kutak és a szennyezőforrások túlságosan közel vannak egymáshoz. Magyarország a vízszegénység útján halad előre évtizedek óta, amit egyedül a felszín alatti vizek fokozottabb védelmével lehetne megállítani. A „vízközösség” irányításához hatékony és a vízhasználók jogszabályokon alapuló, különböző érdekeit segítő államigazgatási rendszer szükséges, nem pedig annak további lebontása, az egymással is versengő vízhasználók magára hagyása.

Az interneten található szaktanácsokból is látható, hogy Magyarországon gond van a felszín alatti vizek rendelkezésre állásával és az vízhez történő igazságos hozzájutással, továbbá azzal, hogy a kormány szerint az illegális talajvíz kutak jelentik a fő problémát, holott ma már a többségük a stratégiai célú, ivóvíz termelésre hasznosított rétegvizek kizsákmányolását célozza meg. Pl. egy sorozat a „szaktanácsokból”: Nincs víz a kútban, mi lehet ilyenkor a megoldás? (tenderterv.hu), Házi vízellátás fúrt kútból (tenderterv.hu), Fúrt kút fennmaradási engedély (tenderterv.hu).

Az Alkotmánybíróság a vizek engedélyezési rendjének szabályozását megváltoztatni kívánó törvény előzetes normakontrollja során a 13/2018. (IX. 4.) AB határozatában hangsúlyozta, hogy a P) cikk által alkotmányos védelem alatt álló vízkészletek védelme mindenki kötelezettsége. Ennek kapcsán az állam feladatai közül a jogszabályi kötelezettségek betartatásának és szükség esetén kikényszerítésének kötelezettségén túl a jogalkotással szembeni elvárásként kiemelte, „[...] hogy „[a]z Alaptörvény P) cikkéből tehát a természeti kincsek állapotára vonatkozó abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték is következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben”, mely

követelményeknek „a jogalkotó csak akkor tud eleget tenni, ha döntéseinek meghozatala során távlatosan, kormányzati ciklusokon átívelően mérlegel” {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [32], [34]}. Azáltal pedig, hogy az Alaptörvény kifejezetten is nevesíti a P) cikk (1) bekezdésében a nemzet közös öröksége jövő nemzedékek számára történő megőrzésének kötelezettségét, általánosságban is azt az elvárást támasztja a jogalkotással szemben, hogy a jogszabályok meghozatalakor nem csak a jelen nemzedék egyéni és közös szükségleteit kell mérlegelni, hanem figyelembe kell venni a jövő nemzedékek életfeltételeinek biztosítását is, az egyes döntések várható hatásainak mérlegelésekor pedig az elővigyázatosság és megelőzés elvének megfelelően, a tudomány mindenkori állásának alapulvételével kell eljárnia. A P) cikk (1) bekezdése ennek megfelelően egyszerre tekinthető a XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető emberi jog garanciájának, illetőleg a nemzet közös öröksége védelmét előíró olyan sui generis kötelezettségnek, mely a XXI. cikk (1) bekezdésén túlmenően, általános jelleggel is érvényesül. (13/2018. (IX. 4.) AB határozat Indokolás [14])

Szakmai álláspontunk, hogy a tervezett módosítás a vizek mennyiségi és minőségi védelmét, a vizek biztonságos vízhasználatát, a lakosság egészségét, a jelen és a jövő generációk életfeltételének megőrzését veszélyezteti, ezért kérjük, hogy a tervezetet jelen formában ne nyújtsák be a Parlamentbe. Fenntartjuk korábbi álláspontunkat, hogy felszín alatti vízkészleteink megőrzése érdekében szükség van egy külön program kidolgozására és megvalósítására. Ehhez a FAVA ismét felajánlja segítségét, ahogy a többi szakmai szervezettel együtt korábban is már több alkalommal megtette.

Részletes véleményünket a tervezettel kapcsolatban, az alábbiakban adjuk meg:

1. A vízgazdálkodásról szóló 1995 évi LVII. törvény (továbbiakban: vgtv.) az alábbiakat írja elő:

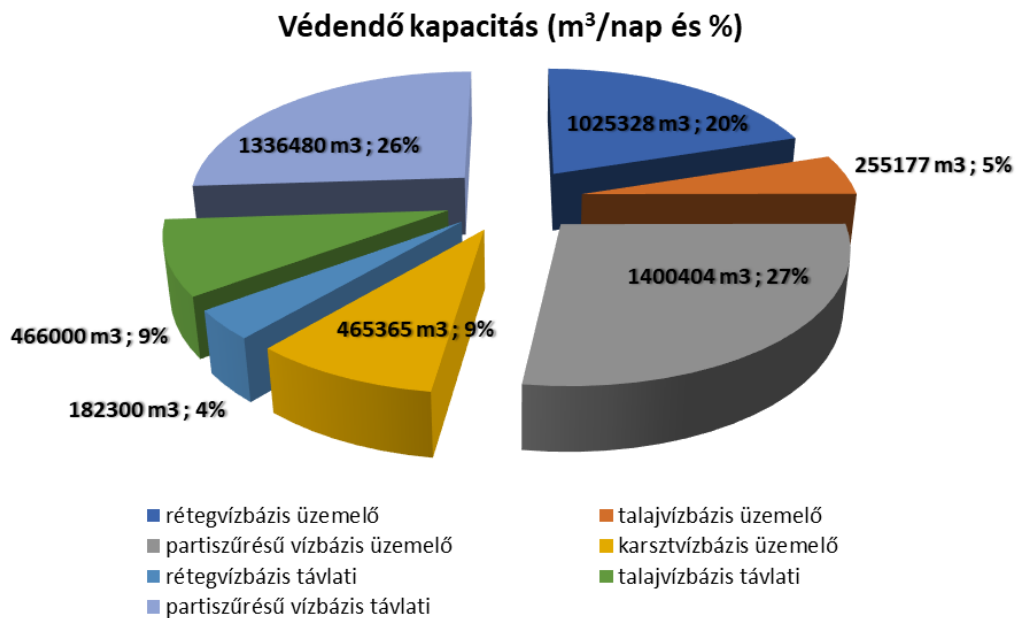
„15. § (1) A felszín alatti vizet – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.”

A normatervezet nem tartalmazza a törvényi szintű részletszabályokat arra vonatkozóan, hogy **az 1.§ (3) bekezdésében** meghatározott tudományos módszereknek, amelyek a kockázatosságot megállapítják, milyen követelményekhez kell igazodnia, milyen anyagi jogi szabályokat, feltételeket kell vizsgálnia. A tervezetben így nem biztosított, hogy az „országterkép”, mint a vízkészletek mennyiségi, minőségi, hasznosítási cél szerinti kockázatmentességét biztosító lényeges garancia, milyen feltételek meglétéhez kötött.

A kizárólagos állami tulajdonban lévő vízkészletek védelméhez törvényi szintű szabályozásra van szükség. Azaz csak a kockázatosság vízkészlet szempontú mennyiségi (vízkivétel és vízutánpótlódás egyensúlya) és minőségi (károsodás ne történjen) feltételei ismeretében lehet a tudományos módszereket kiválasztani. Csak így biztosítható, hogy a vízügyi igazgatási szervek a tudományos módszerek kiválasztásakor az adott feltételhez igazodó, célzott tudományos eredményeket is figyelembe tudják venni, ugyanakkor maga a védelem állandó maradjon. Megjegyezzük, hogy a tervezetből az sem egyértelmű, hogy a víz, mint környezeti elem védelmét, azaz a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: kv.) előírásainak teljesülését hogyan biztosítja majd a „tudományos módszertan” (pl. a védett területek figyelembevétele hogyan történik a módszertan feltételeinek megállapításánál).

Fentieket igazolja a tervezet indoklása is, amely ráadásul a szabályozás alappilléreként határozza meg a térképet. Az indoklás szerint „a törvényjavaslati szabályozás alappillére ez az országtérkép, amely elhatárolja az ivóvizet biztosító karszt képződményeket és ivóvízbázis-védelmi védőterületeket az egyéb övezetektől.” Az indoklás arra enged következtetni, hogy a tervezetben megfogalmazott országtérkép első változata csak ezeket az övezeteket fogja tartalmazni, amely viszont nem biztosítja már pl. a vgtv. 15.§ (1) bekezdésében előírtakat sem, hiszen a már szennyezett talajvízadó képződmények, ill. a bennük áramló felszín alatti vízkészlet a minőségi, vagy mennyiségi szempontból jelenleg is kockázatos területek vizsgálata, eleve nem tervezett. Továbbá arra is enged következtetni, hogy a vizek vizsgálata helyett mindössze egy vízadó képződmény kerül meghatározásra az egymással hidraulikai kapcsolatban álló felszín alatti vízadó képződmények közül.

Az indoklásból következtetve továbbá nem veszi figyelembe azt, hogy az ivóvízbázisoknál csak a sérülékenynek tekintett vízbázisoknak van többségében kijelölt védőterülete, de ez is hiányos. Nincs védőterület kijelölve a diffúz szennyezőforrások szempontjából már védettnek tekintett rétegvízbázisokra, amely a lakosság mintegy 1/3-ának vízellátását biztosítja.

Forrás: Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve – 2021 2-1 ábra A vízbázisok megoszlása a védendő vízkészlet szerint (<https://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-elfogadott/>)

Ráadásul az előterjesztés indoklásának szövegezése szerint csak minőségi szempontból szükséges a vízbázisok ivóvízkészletének védelme, holott a rétegvizeknél (azok korlátozott utánpótlódása miatt) a mennyiségi védelem kiemelten fontos lenne. Továbbá a sérülékeny vízbázisok esetében is a veszélyek a felszínen történő szennyezésekre vonatkoznak és nem az 50 m mélységbe, vagy még annál is mélyebbre lejutatott szennyezésekre, amit a nem megfelelő kiképzésű és így olcsó kivitelezésű kutak okoznak/okozhatnak.

Éppen ezért véleményünk szerint a tervezetben megfogalmazott országtérkép nem alkalmas arra, hogy kockázatmentesnek lehessen tekinteni konkrét helyszíneken kutak létesítését, használatát, és az országtérkép megalkotása önmagában nem biztosítja sem a vízbázisok, sem a kút használó védelmét. Nem is szólva arról, hogy az országtérkép

felülvizsgálata a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési ciklushoz igazodik, ami miatt a konkrét helyi, lokális viszonyok változását a döntéskor nem lehet figyelembe venni.

Ugyanakkor nem érthető, hogy miért kell egy újabb térképet elkészíteni, amikor hatályban van a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet, amelyet felül lehetne vizsgálni, ha a jogszabály 2014. évben történt frissítése óta eltelt időszakban újabb információk állnak rendelkezésre. Az érzékenységi térkép felülvizsgálata azért is aktuális, mivel az a vízkészletek mennyiségi érzékenységét nem veszi még figyelembe, amelyhez Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve – 2021 tartalmaz újabb eredményeket a 8-4 számú háttéranyagban, amely az ország Aszálykockázat kezelési tervét tartalmazza (https://vizeink.hu/wp-content/uploads/2022/10/VGT3/hatteranyagok/8_4_hatteranyag_asz%C3%A1lykock%C3%A1zatkezel%C3%A9si%20terv.zip).

2. A tervezet **1.§ (4) bekezdése** szerint megfogalmazott sekély mélységű öntözőkutak bejelentés kötelessé minősülnek át, így azok vízhasználóinak adatszolgáltatási kötelezettségük sem lesz a felhasznált víz éves mennyiségéről. Nem szükséges még egyszerűsített talajvédelmi tervet sem készíteniük. Fenti előírások miatt a talajvízből történő mezőgazdasági öntözési vízhasználatok minősége, és mennyisége ismeretlenné válik, amely nagyban visszaveti a vízkészletekkel történő gazdálkodást, a vízhasználatok gazdasági elemzését, a vizek állapotértékelését és a talajvédelmet is. Megjegyezzük, hogy vannak olyan sekély mélységű kutak, aknakutak az ország egyes területein, amelyek akár egyenként 3000 m³/nap öntözővíz kijuttatását is lehetővé teszik, amely már egyáltalán nem elhanyagolható vízmennyiség. Magyarország éghajlati körülményei között minden felszín alatti vízből történő öntözés káros a vízmérlegre és kifejezetten a közvetlen környezet elsivatagosításával jár. Emiatt, és a kormányzati kommunikáció hatására is egyre több gazdálkodó áll át az öntözéses gazdálkodásra ott is, ahol felszíni víz nem áll rendelkezésre. A gazdálkodók azt tapasztalják, hogy öntözés nélkül már nem lehet megfelelő nyereséggel termelni. A talajvízháztartást és a talajvédelmet figyelmen kívül hagyó, rossz mezőgazdálkodási vízgazdálkodást csak súlyosbítja az éghajlatváltozás.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a gazdálkodókat is hátrányosan megkülönböztető módosítási javaslat miatt egyes gazdálkodók nem tudnak pályázni az uniós mezőgazdasági támogatásokra, mert nem tudják teljesíteni a 2021/2115/ EU rendelet 12. cikkében és III. mellékletében előírt előzetes vízjogi engedélyezés követelményét. A módosítással Magyarország megszegi a 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI) 9. cikk és 11.cikk (3) e) pontjának előírásait, valamint az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 85/337/EGK irányelv (újrakodifikálta a 2011/92/EU irányelv) előírásait, amelyek betartása a 2021-2027 évi európai uniós kohéziós és regionális alapból történő támogatások tagállami biztosításának horizontális előfeltétele is.

A jelenlegi módosítás alapján a gazdálkodók a stratégiai fontosságú felszín alatti vízkészlet hasznosítását fogják előnyben részesíteni a felszíni vízkészletek hasznosításával szemben, mivel számukra gazdasági szempontból, kedvezőbb lesz a felszín alatti víz hasznosítása. A vizek állapotát tekintve már jelenleg is több, a talajvíztartó rétegeket magába foglaló sekély rétegvíztest mennyiségi szempontból gyenge állapotban van, azaz túlhasznált. A klímaváltozás okozta aszály miatt inkább növekednie kellene az állam szerepének a vizek igazságos elosztásában. Az intézkedéssel a felszín alatti készlet további, a jelenlegihez képest is továbbcsökkentett

hatósági kontrollal történő terhelése történik meg, amely a gyenge mennyiségi állapotú víztesteken az öntözés fejlesztésnek az öntözött terület növelésével történő uniós támogatását nem teszi lehetővé. Újra felhívjuk a figyelmet arra, hogy az Európai Unió által nyújtott támogatások csak engedéllyel rendelkező létesítményekre, tevékenységekre kérhetőek (VKI 11. cikk (3) e pont). A tervezetben szereplő amnesztia nem jelent engedélyt, így azok a gazdák, akiknek kútját a tervezet legalizálná engedély hiányában kiesnek a támogatható körből.

Javasoljuk, hogy a kockázatmentes területre eső sekély mélységű öntözőkutak esetén a mélység mellett a maximális kitermelhető vízmennyiség is kerüljön meghatározásra, a háztartási kutakhoz hasonlóan 1,5 m³/nap vagy 500 m³/év mértékben. A mennyiség maximalizálásával megszüntethető a fenti irányelvek előírásainak és így a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (4) c) pontja előírásainak megszegése, egyes gazdálkodók hátrányos megkülönböztetése, valamint a talaj, mint korlátozottan megújuló erőforrás védelme is megvalósul.

Fenti véleményünk és az uniós szabályozás kötelezettsége miatt **nem értünk egyet a tervezet 1.§ (7) bekezdésében előírtakkal** sem, amely visszamenőleges hatállyal rendelkezik az országban az összes illegális sekély mélységű öntözőkút legalizálásáról oly módon, hogy sem engedély sem bejelentés nem szükséges ezen vízellétesítmények fennmaradásához. Így ezeket továbbra sem lehet nyilvántartásba venni, így nem lehet intézkedni sem velük kapcsolatban. Továbbá arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy a jövőben létesülő kútjukról is azt nyilatkozzák, hogy az 2024. január 1. előtt létesült. **Javasoljuk az állam vízelosztásban fennálló feladatának megőrzését, melynek minimális alapfeltétele, a meglévő engedélyezési rendszer fenntartása minden öntözéssel kapcsolatos vízellétesítmény és vízhasználat esetében.** A gazdák számára csak az állami szerep megőrzése képes biztosítani a vízhasználatok kiszámíthatóságát, és vízhiányos területeken a vizek igazságos elosztását, mivel a talajvédelmi, vízvédelmi és vízügyi szabályozás feltételei betartásának mellőzésével történő öntözés jelentős negatív hatást gyakorol a mezőgazdasági termelés természeti feltételeire a vízkészletre, a talajra, valamint a természetre.

3. A tervezet **1.§ (5) bekezdéséhez** kapcsolódóan az indoklás azt tartalmazza, hogy a „kockázatot nem jelentő területeken viszont e háztartási kutak engedélyezési kötelezettségének fenntartása nem szükséges, mert ezek a kutak nem okoznak számottevő környezeti hatást.”

A háztartási kutakhoz tartozóan egy fontos szempont elkerülte a tervezet készítőinek figyelmét, melyeket az indoklás fényében egészen biztosan nem vizsgáltak, hiszen akkor nem született volna meg ez a módosítási tervezet. Ez alapján – többek között – mintegy 200 ezer többségében vidéken, falvakban és tanyákon élő magyar állampolgár egészséges ivóvízellátásának biztosítási felelősségéről, annak nyomon követéséről mond le az állam azzal, hogy a bejelentés, engedélyezés intézményét megszünteti.

Bár az Alaptörvényből (XX. cikk) is levezethető, de a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 2023. januárjától hatályos előírásaiba meghatározottan is bekerült, hogy az állami feladatok közé tartozik a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvízhez való hozzáférés biztosítása minden természetes személy számára (2.§ (1) s) pont). E feladatról a vízgazdálkodásért felelős miniszternek kell gondoskodnia az érintett miniszterek közreműködésével (2.§ (3) bekezdés). Ugyanezt a szemléletet tükrözi a víziközmű szolgáltatással kapcsolatos, az Országgyűlés Hivatala által 2023. április 11-én megjelentetett 2023/8. sz. Infojegyzet, mely tartalmával messzemenően egyetértünk.

(https://www.parlament.hu/documents/10181/64399821/Infojegyzet_2023_8_viziko_mu-szolgaltatas.pdf/703c5e60-236f-a1a7-c870-a2ca74702f17?t=1681213456459). Az Infojegyzet a Nemzeti Népegészségügyi Központra hivatkozva említi, hogy „Magyarországon mintegy 200 ezer ember vízellátása ismeretlen, ők valószínűleg közkifolyókról vételeznek vizet, vagy saját kúttal rendelkeznek.”

A Nemzeti Népegészségügyi Központ 2022. szeptember 29-én módosult, 2020. június 22-ei keltezésű módszertani útmutatója a magánkutakról részletesen tárgyalja a javaslattal érintett kutakkal kapcsolatos közegészségügyi problémákat. [Módszertani útmutató a saját célú ivóvízművek (magánkutak) vízminőségi értékeléséhez valamint közegészségügyi szempontú szakmai tanácsadáshoz: [https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/728/Mo%CC%81dszertani%20u%CC%81tmutato%CC%81_saja%CC%81t%20ce%CC%81lu%CC%81%20ivo%CC%81vi%CC%81zmu%CC%81Bvek%20\(maga%CC%81nkutak\)%20kocka%CC%81zata%CC%81Iro%CC%81l.pdf](https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/728/Mo%CC%81dszertani%20u%CC%81tmutato%CC%81_saja%CC%81t%20ce%CC%81lu%CC%81%20ivo%CC%81vi%CC%81zmu%CC%81Bvek%20(maga%CC%81nkutak)%20kocka%CC%81zata%CC%81Iro%CC%81l.pdf)]

Eszerint a lakosság 2%-ának vízellátását saját kutak biztosítják (30-200 m mélységűek), melyek jellemzően 30 m talpmélységet el nem érő sekély mélységű kutak. Az útmutatóban a közegészségügyért felelős szerv a saját kutak kapcsán súlyos közegészségügyi kockázatokról számol be, illetve az ivóvíz, illetve öntözési célú hasznosíthatóság értékelésekor az egészség közvetlen veszélyeztetettségére – különösen a csecsemők és gyermekek egészségének veszélyeztetésére – hívja fel a figyelmet. E megállapítások a módosítási javaslattal ellentétben éppen az állam felszín alatti vízvédelmi feladatellátásának megerősítését igényelnék, nem pedig annak részbeni felszámolását.

Kiemelendő az is, hogy az ivóvíz használati célú magánkutak száma folyamatosan növekszik, mert a családok gyermekvállalását segítő állami támogatások feltételrendszerében, mind az új, mind a használt lakóingatlanok vonatkozásában elegendő, ha a telken ivóvíz minőségű vizet szolgáltató kút van. A támogatást igénybe vevők a támogatás igénybevételekor kötelesek vállalni, hogy családi otthonderemtési kedvezmény utolsó részfolyósítását követően 10 évig életvitelszerűen az új, illetve a felújított lakásban, lakóingatlanban élnek. [17/2016 (II. 10.) Korm.r. 5. § (1) bek. 7. e) pont és 14. § (3) bek. j) pont; 16/2016. (II. 16.) Korm. 3. § (1) bek. 9. ae) pont és 23. § (1) bek.] A magánkút vizének mennyiségi és minőségi megőrzése nélkül az adott ingatlanon az élet ellehetetlenül, ezért a módosító javaslat a magánkutakat használó családok otthonderemtését is veszélyezteti, hiszen az intézményvédelmi garanciák megszüntetésén keresztül kiszolgáltatottá teszi őket.

Az Alkotmánybíróság 3196/2020. (VI. 11.) AB határozatában ([10] és [11] pontok) megállapította, hogy az állam intézményvédelmi kötelezettsége kifejezetten az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosítására, mint az Alaptörvény XX. cikk (2) bekezdésében nevesített részjogosítványokra is kiterjed. Az Alkotmánybíróság döntései tükrében, álláspontunk szerint ez az intézményvédelmi kötelezettség általános érvényű, mind az ivóvíz célú, mind az élelmiszer természetét szolgáló kútra kiterjed függetlenül annak mélységétől, illetve attól, hogy az az országban hol található.

Fentiek miatt javasoljuk, hogy az ivóvízellátásra igény bevett háztartási kutak kiemelt védelmét. Ezzel párhuzamosan meg kell teremteni annak a lehetőségét is, hogy a bejelentéshez tartozó eljárásban a népegészségügyi hatóság a termelt víz minőségéről szakhatósági/szakmai véleményt adhasson a helyi vízgazdálkodási jogkörben eljáró vízügyi hatóság (jegyző) felé.

Továbbá a háztartási kutakra vonatkozóan általános problémaként jelentkezik, hogy az engedély és bejelentés nélkül, vagy bejelentéssel üzemelő kutak bizonyos köre esetében a tervezet szerint a jövőben a jogszabályok betartását a vízügyi hatóság kizárólag hivatalból ellenőrizheti majd, bejelentésre nem. A háztartási kutak használói ugyanazt a talajvizet használják, ezért minden vízhasználat kihát a másik vízhasználatára, a szabályok figyelmen kívül hagyása miatti negatív hatás is. Pl. ilyen lehet a szomszédos kutak vízkivételeinek egymásra hatása (vízmennyiségi probléma) vagy a szomszéd kútjának elszennyezése egy nem megfelelően kialakított és/vagy üzemeltetett kút miatt (pl. illegális szennyvízbevezetés a kútba, amely szennyezés az áramlással később a szomszéd kútjában jelenik meg. **Javasoljuk a hatósági ellenőrzés kezdeményezésére vonatkozó rendelkezés törlését.**

Ahogy arra korábban már többször is felhívtuk a figyelmet, az illegálisan létesült lakossági kutak legalizálására sem a jegyzők, sem a lakosság nem volt felkészítve, ezért sem lehetett azonnali eredményeket elvárni. Véleményünk szerint a 2016-ban kihirdetett moratórium meghosszabbítása azért is volt indokolt, mivel nem régen sikerült felvenni az e-Önkormányzati űrlapok közé a kút bejelentéséhez szükséges online adatlapot.

The screenshot shows the 'E-ÖNKORMÁNYZAT PORTÁL' website for the Budapest Főváros XVIII. Kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata. The main navigation bar includes 'ÜGYINDÍTÁS, ŰRLAPOK', 'ÜGYKÖVETÉS', and 'HELYI ADÓZÁS'. The main content area features a search bar and three service cards under the heading 'TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI, VAGYONKEZELÉSI ÜGYEK • KÉRELEM'. The first card is for 'KÉRELEM KÚT LÉTESÍTÉS ENGEDÉLYEZÉSÉHEZ', the second for 'KÉRELEM KÚT MEGSZÜNTETÉSÉHEZ', and the third for 'KÉRELEM KÚT ÜZEMELTETÉSÉHEZ, FENNMARADÁSÁHOZ'. Each card has buttons for 'ONLINE KITÖLTÉS', 'KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ', and 'ŰRLAP ELŐNÉZET'. A 'KAPCSOLAT' section with a 'SEGÍTHETEK?' button is also visible.

Tekintettel arra, hogy ez a lehetőség ma már működőképes, az engedélyezési eljárásról előzetes bejelentésre történő enyhítés is csökkenti a lakosság terheit, ugyanakkor megteremti az igazságos vízgazdálkodás minimális feltételeit. Ezek a feltételek **az 1. § (2) bekezdése** szerinti népszámláláshoz kötött, egyszerű kérdőíves, szakmai információt nem tartalmazó adatgyűjtéssel azonban nem biztosítottak.

4. Az előterjesztéshez mellékelte hatásvizsgálati lap tartalma nem megfelelő, tévedéseket tartalmaz.

Egy gyenge és rosszul működő államigazgatás, különösen egy olyan stratégiailag is fontos erőforrás esetében, mint a víz, kifejezetten kockázatot jelent az ország versenyképessége szempontjából. Az a szemlélet, ahol az jár jól, aki évek óta illegálisan hasznosítja az állam kizárólagos tulajdonában lévő felszín alatti vízkészletet, nem vonzó befektetésre, hiszen lehet, hogy a jövőben az ő vízforrása fog kiszáradni, vagy elszennyeződni, így egy új pl. ipari vízhasználatra a vízjogi engedély sem jelent garanciát. Tehát ez az új szabály rontja az ország versenyképességét.

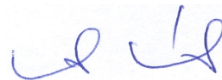
Az igazságos vízelosztás feladásával a szegények és a saját kútvíz használatára ténylegesen rászorulók járnak rosszul a tehetős (mélyebb kút fúrására képesek) így vízpazarló, vízszennyező magatartást folytatókkal szemben. A lakosság egy része ráadásul a vízdíj és a csatornadíj megspórolása érdekében szabálytalan megoldásokat alkalmaz és ezzel nemcsak önmagát, hanem a közszolgáltatásra rácsatlakozott összes vízhasználó ivóvizét szennyezik el. Az erről szóló „jó tanácsokkal” tele van az internet (Ezermester Fórum • Téma megtekintése - kút összekötés a lakás vízellátásával, Szerelés házilag: Fúrott kutakról laikusoknak (mithogyanbiztosanne.blogspot.com) Az ivóvízhálózatra történő illegális rákötés feltárása igencsak nehéz feladat, ha az sem ismert kinek van saját kútja lásd például a következő hírt: Illegális rákötés állhat a síófoki vízszennyezés mögött (vgfszaklap.hu).

A felszín alatti vízkivételeknek, a szakszerűtlenül kialakított kutaknak jelentős környezeti és természeti hatásuk van. Az öntözésnek kifejezetten jelentős a környezeti hatása mivel a hazai éghajlati viszonyok mellett 1 hektár megöntözése kútból öntözési intenzitástól függően 4-10 hektár kiszáradásával jár együtt. Minél több területet öntözünk felszín alatti vízből, annál nagyobb lesz a szárazság és tovább romlik az ország vízmérlege.

A jogszabály módosításnak a közegészségre is káros a hatása, mivel arra ösztönöz, hogy a biztonságosabb víziközműről a saját kútra térjenek át és ezzel jelentős kockázatokat vállaljanak úgy, hogy azt gondolják, a kútvíz egészséges. A Nemzeti Közegészségügyi Központ a magánkutak ivóvízvíz minőségének való megfelelésével kapcsolatos megállapításai visszavezethetők tapasztalatainkra, miszerint a víz minőségét nem is ellenőrzik, mert az drága. A kút kialakítása sem megfelelő, mert az is drágább lenne. A kerti kút ivóvíz hálózatra történő illegális rákötésének kialakítása is házilag, mert így olcsóbb, ellenben a megoldással akár a teljes közműhálózat fertőzése lehetséges.

Végül összefoglalóan megállapítható, hogy a tárgyi tervezett törvénymódosítással az állam lemond a nemzeti vagyont képező vízkészletekkel való felelős gazdálkodásról, az egészséges ivóvízellátáshoz és háztartások által termelt élelmiszerbiztonsághoz kapcsolódó felelősségéről, visszafordíthatatlan folyamatot indítva el.

Budapest, 2023. 05. 09.

dr. Lénárt László

kuratóriumi elnök

Felszín Alatti Vizekért Alapítvány